

Cauza C-263/05

Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Italiene

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru — Mediu —
Directiva 75/442/CEE și Directiva 91/156/CEE — Noțiunea de deșeu —
Substanțe sau obiecte destinate unor operațiuni de eliminare sau
de recuperare — Reziduuri de producție care pot fi reutilizate”

Hotărârea Curții (Camera a treia) din 18 decembrie 2007 I - 11748

Sumarul hotărârii

1. *Mediu — Deșeuri — Directiva 75/442 — Noțiunea de deșeu*
[art. 174 alin. (2) CE; Directiva 75/442 a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin
Directiva 91/156, art. 1 lit. (a)]
2. *Mediu — Deșeuri — Directiva 75/442 — Noțiunea de deșeu*
[Directiva 75/442 a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 91/156, art. 1
lit. (a)]

3. *Mediu — Deșeuri — Directiva 75/442 — Domeniu de aplicare*

[Directiva 75/442 a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 91/156, art. 1 lit. (a) și art. 2 alin. (1)]

1. Calificarea drept „deșeu” a unei substanțe sau a unui obiect în sensul articolului 1 litera (a) din Directiva 75/442 privind deșeurile, astfel cum a fost modificată prin Directiva 91/156, rezultă în primul rând din comportamentul deținătorului și din semnificația termenului „a se debarasa”. Acest termen trebuie interpretat nu numai în lumina obiectivului principal al directivei, care, potrivit celui de al treilea considerent al acesteia, constă în protecția sănătății oamenilor și a mediului împotriva efectelor nocive cauzate de colectarea, transportul, tratarea, stocarea și depozitarea deșeurilor, ci și a articolului 174 alineatul (2) CE, care prevede că politica Comunității în domeniul mediului urmărește un nivel de protecție ridicat și se bazează pe principiile precauției și acțiunii preventive. Rezultă că termenul menționat și, prin urmare, noțiunea de deșeu nu pot fi interpretate în mod restrictiv.

Directiva 75/442 privind deșeurile, astfel cum a fost modificată prin Directiva 91/156, trebuie verificată cu luarea în considerare a tuturor circumstanțelor, ținând seama de obiectivul acesteia și procedând în așa fel încât să nu fie prejudiciată eficacitatea sa.

Astfel, anumite împrejurări pot constitui indicii ale existenței unei acțiuni, ale unei intenții sau ale unei obligații de „a se debarasa” de o substanță sau de un obiect în sensul dispoziției menționate. Aceasta este situația în special atunci când o substanță este un reziduu de producție sau de consum, adică un produs a cărui obținere nu a fost urmărită ca atare, metoda de prelucrare sau modul de utilizare a unei substanțe nefiind determinante pentru calificarea acesteia drept deșeu.

(a se vedea punctele 32 și 33)

2. Existența efectivă a unui „deșeu” în sensul articolului 1 litera (a) din

Pe lângă criteriul referitor la aspectul dacă o substanță constituie sau nu constituie un reziduu rezultat din producție, un criteriu pertinent pentru a determina dacă respectiva substanță este sau nu este „deșeu” în sensul directivei îl constituie gradul de probabilitate a reutilizării acestei substanțe fără a se recurge la operațiuni de transformare prealabile.

Dacă, dincolo de simpla posibilitate de a reutiliza substanța respectivă, există un avantaj economic pentru deținător să facă acest lucru, probabilitatea unei asemenea reutilizări este mare. Într-un asemenea caz, substanța respectivă nu mai poate fi considerată ca fiind o povară de care deținătorul va încerca să se debaraseze, ci ca reprezentând un veritabil produs.

Cu toate acestea, simplul fapt că o substanță este sau ar putea fi destinată să fie reutilizată nu poate fi determinant în ceea ce privește calificarea sa ca fiind deșeu sau nu. Un bun, un material sau o materie primă ce rezultă dintr-un proces de fabricație al cărui scop nu este producerea acesteia nu poate fi considerat ca fiind un subprodus de care deținătorul nu dorește să se debaraseze decât dacă reutilizarea acestuia, inclusiv pentru a satisface nevoile altor operatori economici decât cel care l-a produs, este nu doar eventuală, ci sigură, nu necesită o transformare prealabilă și are loc în continuarea procesului de producție sau de utilizare.

(a se vedea punctele 34, 35, 38, 40, 49 și 50)

3. Întrucât Directiva 75/442 privind deșeurile, astfel cum a fost modificată prin Directiva 91/156, nu propune niciun criteriu determinant pentru a decela intenția deținătorului de a se debarasa de o anumită substanță sau de un anumit obiect, în lipsa unor dispoziții comunitare, statele membre sunt libere să aleagă mijloacele de probă a existenței diferitelor elemente definite de directivele pe care le transpun, cu condiția ca acest lucru să nu afecteze eficacitatea dreptului comunitar. Astfel, de exemplu, statele membre pot defini diferite categorii de deșeuri, în special pentru a ușura organizarea și controlul modului în care acestea sunt gestionate, cu condiția ca obligațiile ce rezultă din directivă sau din alte dispoziții de drept comunitar referitoare la deșeuri să fie respectate și ca acele categorii care ar fi eventual excluse din domeniul de aplicare al normelor adoptate în vederea transpunerii obligațiilor izvorâte din directivă să fie conforme cu articolul 2 alineatul (1) din directivă.

(a se vedea punctul 41)